

Retningslinjer for landsmøte

Vedtatt av landsstyret 13. September 2024

1. Formål

- 1.1 Disse retningslinjene skal fungere som forretningsorden for landsmøte.
- 1.2 Disse retningslinjene skal sørge for gode prosesser rundt valg og supplering i Natur og Ungdom.

2. Gyldighet og formalia

- 2.1 Retningslinjene gjelder som forretningsorden for møteledere og delegatene på landsmøtet. Bestemmelsene i forretningsorden som angår landsmøtedeltakere informeres om ved landsmøtets oppstart samt fortløpende under landsmøtet.
- 2.2 Retningslinjene gjelder hele året i alle prosesser knyttet til landsmøte og valg.
- 2.3 Landsmøtet vedtar en dagsorden. Den anslår tidsbruk og rekkefølge for saksbehandlingen. Dagsorden kan endres med landsmøtets samtykke.

3. Frister

- 3.1 Frist for endringsforslag til miljøpolitisk plattform og vedtekter går 7 uker før landsmøte.
- 3.2 Frist for endringsforslag til valgkomitéens innstilling går første dag på landsmøtet. Ved supplering av sentralstyret går fristen en uke før valget på landsstyremøtet tar sted.
- 3.3 Øvrige frister bestemmes av sentralstyret

4. Møte, tale og stemmerett

- 4.1 Vedtektene forteller hvem som kan møte, tale, stille forslag og stemme på landsmøtet. I tillegg til de som angis av vedtektene, har følgende rettigheter:
  - Valgkomiteen (møte-, tale og forslagsrett i angjeldende saker)
  - Økonomirådet (møte- og talerett i angjeldende saker)
  - Møteledere (møte-, tale- og forslagsrett)
  - Referenter (møte- og talerett)
  - Kandidater til valg (møte- og talerett i angjeldende saker)
  - Observatører fra lokallag (møte-, tale- og forslagsrett)

- 4.2 I tillegg har personer som holder hilsmønstaler eller spesielt innbudte gjester møte- og talerett i angjeldende saker. Observatører fra lokallag har kun møte- og talerett.

5. Oppstart av møte

- 5.1 Leder åpner landsmøtet. Landsmøtet velger så møteledere og referenter etter innstilling fra sentralstyret. Deretter behandles dagsorden. Frister og andre praktiske beskjeder som har med landsmøtet å gjøre informeres om i løpet av oppstarten av landsmøtet. Landsmøtet velger så møteledere og referenter etter innstilling fra sentralstyret, innstillingen skal sendes ut til minst en uke før landsmøtet.

6. Møteledernes ansvar

- 6.1 Møtelederne skal bidra til en trygg og demokratisk gjennomføring av landsmøtet og lede møtet på en inkluderende måte. Samtidig er det møteledernes ansvar å sørge for at landsmøtet overholder tidsplanen som er satt og rekke gjennom alle saker.
- 6.2 Møtelederne kan foreslå endringer i dagsorden, taletid, voteringsorden og lignende for å sikre en forsvarlig behandling av sakene på landsmøtet.
- 6.3 Møteledere innstiller på voteringsorden.

7. Referenter og protokoll

- 7.1 Landsmøtet velger referenter. Det skal til enhver tid være to referenter som fører protokollen. Protokollen skal inneholde hvilke saker som blir behandlet, alle forslag og voteringsordrer. Der det blir tatt opptelling skal stemmetallene føres i protokollen. Forslag som er trukket refereres ikke.
- 7.2 Landsmøtet velger protokollkomite etter innstilling fra Landsstyret.
- 7.3 Uenighet påtales som hovedregel muntlig fra talerstolen. Dersom en delegat er grunnleggende uenig med måten en sak er blitt behandlet på, kan det leveres en protokollmerknad. Denne leveres skriftlig og refereres fra møtelederbordet.

8. Taletid, forslag og votering

- 8.1 Taletid for innlegg og replikker, samt antall replikker per innlegg foreslås av møtelederne i forkant av hver debatt. Landsmøtet kan endre taletid og antall replikker per innlegg med alminnelig flertall. Ved saksinnledninger gis ikke anledning til replikker. Møtelederne kan flytte talere med førstegangsinlegg i en sak opp på talerlisten.

I behandling av Miljøpolitisk plattform og vedtekter kan antall innlegg per delegat begrenses til to per kapittel. Det andre innlegget kan gis mindre taletid enn det første.

- 8.2 Landsmøtet kan vedta å sette strek for debatten med alminnelig flertall. Etter at det er satt strek, kan det ikke tegnes flere innlegg. Streken kan oppheves med alminnelig flertall. Landsmøtet kan med 2/3-flertall vedta å avslutte debatten øyeblikkelig, og stryke talerlisten.
- 8.3 Alle forslag skal fremmes skriftlig på egne ark og leveres til møtelederne. Forslag leveres med forslagsstillers navn på, og kan fremmes til strek er satt.

- 8.4 Forslag som strider mot vedtektene, krever 2/3 flertall for behandling av landsmøte.
- 8.5 Votering foregår ved at skiltene rekkes opp når møtelederne sier det. Ved personvalg avholdes skriftlig votering dersom det er mer enn en kandidat til samme verv. Ellers kan valg foretas ved akklamasjon.

9. Redaksjonskomiteer

- 9.1 Sentralstyret setter ned forberedende redaksjonskomite for miljøpolitisk plattform og vedtekter. Komiteene sammenstiller innkomne endringsforslag før behandling i landsstyret. Komiteene kan foreslå sammenslåing eller redaksjonelle endringer ovenfor forslagsstillere.
- 9.2 Landsstyret velger redaksjonskomiteer for miljøpolitisk plattform, arbeids- og organisasjonsprogram, samt uttalelser, etter innstilling fra sentralstyret. Redaksjonskomiteene består av tre eller flere medlemmer hver, og det etterstrebes at medlemmene representerer bredden i organisasjonen.
- 9.3 På landsmøte, sammenstiller og innstiller redaksjonskomiteene de innkomne forslagene for landsmøtet før endelig votering. De kan også foreslå bedre ordlyd og innstille på egne forslag der det er hensiktsmessig, for å imøtekomme og reflektere debatten i salen, eller sørge for forslagene ikke strider med andre vedtak.
- 9.4 Delegater på landsmøtet med forslagsrett kan opprettholde forslag som er trukket under behandlingen.
- 9.5 Redaksjonskomiteen skal etterstrebe å være enstemmige, men ved uenighet kan mindretallet ta ut dissens. Landsmøtet må da votere over to motstridende innstillinger.

10. Valg

- 10.1 Valgkomiteen leverer skriftlig innstilling til Landsmøtet, i tråd med retningslinjer for valgkomiteen.
- 10.2 Valgkomiteen presenterer sin innstilling første dag på landsmøte. Dersom det er endringsforslag til valgkomiteens innstilling, presenteres disse også av forslagsstiller.
- 10.3 Dersom det er flere kandidater til et verv, gis hver kandidat anledning til én støttetale på 3 minutter og én valgtale på 3 minutter hver.
- 10.4 Dersom det er flere kandidater til ledervervet, gis det anledning til to støttetal per kandidat på 3 minutter hver samt en valgtale på 4 minutter.
- 10.5 Kandidaten som er innstilt av valgkomiteen holder tale først.
- 10.6 Det åpnes ikke for generell debatt under valg.
- 10.7 Ved suppleringsvalg gjelder 10.3 - 10.6 likt, i tillegg til:
- Dersom det er flere kandidater til et verv ved suppleringsvalg, har sentralstyret ansvar for å gi alle kandidatene lik mulighet til å møte fysisk til saken. Dersom en kandidat av ytre årsaker er nødt til å delta digitalt, må også resterende kandidater til samme verv delta digitalt.

- Dersom en kandidat til et verv ved supplerings av ytre tungtveiende årsaker ikke har mulighet til å delta på saken hverken fysisk eller digitalt, skal heller ikke resterende kandidater til samme verv delta på saken, hvis fraværende kandidat har gitt beskjed minst 3 dager før. Dersom dette er tilfellet gis kandidatene anledning til to støttetaler på 3 minutter hver.